

အတ္ထုတ္တံယနှင့် ပရဝဇ္ဇာ

အတ္ထုတ္တံယ = အတ္တ + ဥတ္တံယ = မိမိကိုယ်ကို အတ္တိတင် ဂုဏ်တော်တို့ကို ရေးသားခြင်း
ဖြစ်၏။ ထိုသို့ ဖွဲ့စည်းရာတွင် မိမိဂုဏ်ကိုသာသာလျှင် ရေးသားခြင်း၊ အထင်ကြီးလေး
မာနပြား ဖြစ်တတ်၏။

ပရဝဇ္ဇာ = ပရ + ဝဇ္ဇာ = သူတပါးကို အမြင်ရှာ၍ လှော်ရေးသားခြင်း ဖြစ်၏။
ထိုသို့ ဖွဲ့စည်းရာတွင် ကုသယနှင့် ဝေဒယ သဘောပြား ဖြစ်တတ်၏။

- ဂုဏ်ပျော်နှင့် ဂုဏ်ပျော်ပျော် ဂုဏ်ပျော်တတ်သည်။
- ဂုဏ်မကောက်နှင့် ဂုဏ်မကောက်ပျော် ဂုဏ်ပျောက်တတ်သည်။
- ဂုဏ်မမော်နှင့် ဂုဏ်မမော်ပျော် ဂုဏ်ပျောက်တတ်သည်။

(ရှေး ပညာရှိ မြား)

မစ္ဆရိယ (၂) မှီး

စွန့်ပြီး ချမ်းစိမ်းကို စွန့်၍ ဖြစ်တတ်သော မစ္ဆရိယ
စွန့်သော ချမ်းစိမ်းကို စွန့်၍ ဖြစ်တတ်သော မစ္ဆရိယ
မစ္ဆရိယနှင့် ကဒရိယ

နူးညံ့သိမ်မွေ့သော ဝန်တိုမှုသည် မစ္ဆရိယ
ကြမ်းတမ်းသော ဝန်တိုမှုသည် ကဒရိယ

ကြမ်းတမ်းသော ဝန်တိုမှုရှိသူသည် ကိုယ်တိုင် မပေးပျူသည်အပြင်
သူတပါး ပေးပျူခြင်းကိုလည်း အပျူ မကောက်တောင် တားမြစ်ပိတ်ငင်တတ်၏။

မစ္ဆရိယ (၅) မှီး

- ၁။ အာဝါယ မစ္ဆရိယ = မိမိအိပ်ရာမှ ရှေးရာ၌ ဝန်တိုမှု
- ၂။ ကုလ မစ္ဆရိယ = မိမိဆွေမျိုး ဒီကဆွေပြား၌ ဝန်တိုမှု
- ၃။ ဇာတ မစ္ဆရိယ = ချမ်းစိမ်းချမ်းသာ၌ ဝန်တိုမှု
- ၄။ ဝဇ္ဇာ မစ္ဆရိယ = ရှင်အဆင်၊ ဂုဏ်ယုတင်းတို့၌ ဝန်တိုမှု
- ၅။ ဓမ္မ မစ္ဆရိယ = အသိပညာ အတတ်ပညာ၌ ဝန်တိုမှု

မစ္ဆရိယ၏ အရှင်းဆုံးကုလ အရှား (၂) ခု

ဇာတကတိ ဝေဒယကတိ အရှင်းဆုံး၌ မစ္ဆရိယ ဖြစ်ပေါ်၏။

မစ္စတီယံကြောင့်ဖြစ်သော ဝန်လေ့လာ(၃) မှီ

၁။ တလမ = ကိုယ်ထိလက်ရွောက် စွန့် ဖြစ်ခြင်း။

၂။ ဝိဝါဒ = ချွတ်မြင် ငြင်းခွန်ခြင်း။

၃။ ပရိဝေဒ = ငိုကြွေးခြင်း။

၄။ သောက = စိုးရိမ်ခြင်း။

၅။ နာဒ = ဖန်တီးခြင်း။

၆။ အင်္ဂါနာဒ = အလွန်အန်ကြီးခြင်း။

၇။ ပေသျှာ = ကျန်းတိုက်ခြင်း။

မစ္စတီယံ (၃) မှီ

၁။ မစ္စမစ္စတီယံ = မိမိပိုင်ဆိုင်စွန့်ထားသည် မစ္စတီယံပါပူသော ပုပုပုအတို
ပူတပါ တို့နှင့် မကားဆံ့စေဘဲ ဤအံ့ဗွယ်သည် ငါ့အားသာ ဖြစ်ပါစေ
အံ့အားပူတို့အား မဖြစ်ပါစေဘဲ မှုဖြစ်သော ဝန်တို့မျှ

၂။ အာယတန မစ္စတီယံ = စက္ခုစသော အာယတန မြားသည် ငါ့အားသာ ချစ်ရင်လင်
ဖြစ်ပါစေ အံ့အားပူမြားအား မဖြစ်ပါစေဘဲ မှုဖြစ်သော ဝန်တို့မျှ

၃။ အာယတန မစ္စတီယံ = စက္ခုစသော အာယတန မြားသည် - -

(မဟာနိဗ္ဗာန်ပဒါနာပိတက)

နိဗ္ဗာန်မစ္စေ ညစေ ကုဿ ညဉ့် မြားရာ ဤအံ့ဗွယ်

အာယတနစေ ပုဉ့်ပိစေ သေဗျင်စေ ဖြစ်စေ။

(အိဒိစန္ဒရီအိဒိဒါပဒါနာပိတက)

ပုဉ့်ပိစေစေတို့ ပုဉ့်ပိစေစေတို့ ဤအံ့ဗွယ်

ပုဉ့်ပိစေစေတို့ စေတို့ စေတို့။

သောကနိဗ္ဗာန်ပုဉ့်ပိစေတို့ ကုဿ မစ္စတီယံ ပယ်၊ မပယ်

ကုဿာ နှင့် မစ္ဆရီယ ကူးမြားချက်

တဦးတယောက် ရသင့်ရတိုက်သောစည်းစိမ်ဥစ္စာကို ရှေးသည်ကို၎င်း၊
ရလစွဲဖြစ်သည်ကို၎င်း ဖြစ်စဉ် ဖြားသိရလျှင် စိတ်ပင်ပန်းနေခြင်း
သဘောသည် ကုဿာ

မိမိအလိုရှိသော စည်းစိမ်ဥစ္စာကို မိမိရမိရ ချပါမည်လား-ဟု မိမိမိရ
မှာကို ဖြစ်စဉ် စိတ်ပင်ပန်းနေခြင်း သဘောသည် မစ္ဆရီယ
ကုဿာနှင့် မစ္ဆရီယသည် အတူတူဖြစ်လေ့မရှိကြ။
ကုဿာ (၃) ဟူ၍

၁။ ကုဿာစေတသိတ်
ပြုအပ်ပြီး ပြုစီမံမှုသော ဥစ္စာကို၊ မပြုစီမံသော ဥစ္စာကို ဟု
ရှောင်တ ကမန် ဖြင့် ဖြစ်ခြင်း သဘော

၂။ စိန်ယ ကုဿာ
စိန်ယ သိက္ခာပုဒ်နှင့် ပတ်သက်ပြီး ဤကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်း ဖြစ်ခြင်း

၃။ အသံယ ကုဿာ
စောင့် စည်း မှု မရှိဘဲ လက်ခံ လျှောက်ထား မှု၊ စောင့် ကစား ရှေးမှ ဟု

- ၁။ အိပ်ချင်ငြိမ် ဟု ဟု ဖြစ်ခြင်း၊ အမှတ်သည်ကို ပယ်ခြင်း၊
- ၂။ တရားစောင့် ဟု ဟု ဖြစ်ခြင်း၊
- ၃။ တရားစောင့်ကို စွက် မတ် ဟု ဖြစ်ခြင်း၊
- ၄။ နား စွက်ကိုကို စွက်ခြင်း၊ ကိုယ်ကို လက်ခြင်း ပွတ်သပ်ခြင်း၊
- ၅။ မြတ်နိုးသိမ်း အရပ်မြက်နား၊ ဖြစ်တရားကို ဖော်ပြခြင်း၊
- ၆။ အစောင့်အလင်းကို ဖြစ်သွင်းခြင်း၊
- ၇။ ဖြစ် ဖြစ်ခြင်း၊

အါပါ ၄၆၁ (ပထမသင်္ဂဟသုတ်၊ သက္ကနိပါတ်)

ထိပ် ဖိန့် ပယ်ဖျောက်နည်း (၆) ဦး

၁။ အာဏာကို ဖျောက်ဖျက်။

၂။ တူရိယာပုတ်ကို ဖြောင့်ပေး။

၃။ အလင်းရောင် နှလုံးပွင်း။

၄။ လွင်ပြင်မှာပေး။

၅။ ထိပ် ဖိန့် နိုင်ပြီးသော ဖိတ်ဆွေကောင်းနှင့် ပေး။

၆။ ဝိရိယအားပေးသော စကားများကိုသာ ပေး။

(သံ၊ ၄၊ ၂၊ ၂၈၉)

ဝိစိတိန္တာ ဖြစ်ကြောင်း တရား (၈) ဦး

၁။ ဘုရား၌ ယုံမှားသံသယဖြစ်ခြင်း ၂။ တရား၌ ၃။ သံဃာ၌

၄။ အကျင့်သီလ၌ ၅။ အတိတ်ဘဝ၌ ၆။ အနာဂတ်ဘဝ၌

၇။ အတိတ်ဘဝ အနာဂတ်ဘဝ၌ ၈။ အကြောင်းအကျိုးတရားတို့၌

(စမ္မသင်္ဂဏီ၊ ၂၀၈)

၁။ ဒုက္ခသစ္စာ၌ ယုံမှားသံသယဖြစ်ခြင်း၊ ၂။ သမုဒယသစ္စာ၌

၃။ နိဗ္ဗာဓသစ္စာ၌ ၄။ မဂ္ဂသစ္စာ၌

၅။ ရှေးဘဝ၌ ၆။ ရောက်ဘဝ၌

၇။ ရှေးဘဝ ရောက်ဘဝ၌ ၈။ အကြောင်းအကျိုးတရားတို့၌

(မဟာနိဗ္ဗေယျ၊ ၃၂၅)

ထိပ် ဖိန့်တို့သည် ဘယ်အချိန်မှာ ဖြစ်ကြသလဲ?

ဘယ်လို ပုဂ္ဂိုလ်များ ထိပ် ဖိန့် ဖြစ်ကြသလဲ?

အဓိက ယုံမှားသံသယဖြစ်ခြင်း အကြောင်းရင်းကို ကတွေ့အကျင့်နှင့်အတူ
လေ့လာပါ။